

Videregående kurs i produksjon og salg av biovarme (NUG energi)

Norges Vel i samarbeid med Norsk Landbruksrådgiving, Energigården og NOBIO utvikler et videregående kurs i produksjon og salg av biovarme, hovedsakelig basert på skogsflis. Kurset inngår i serien Næringsutvikling på gården (NUG).

Går du med planer om å etablere en næringsvirksomhet innen bioenergi, vil dette kurset gi deg en god plattform for satsingen din. Kurset har som hovedmål:

- Å gi deltakerne nødvendig kunnskap for å etablere et bioenergibasert anlegg for energisalg
- At deltakerne skal utarbeide ferdig forretningsplan, prosjektplan og prosjektfinansieringssøknad til f.eks. Innovasjon Norges Bioenergiprogram (Forstudie- eller forprosjektsøknad avhengig av om hvor deltakeren er i planleggingsprosessen)
- Organisere aktører i bioenergikjeden fra biomasse til levert varme
- Bedre kontakten mellom deltakere på kurset og erfarne aktører innen bransjen

Kurset forutsetter alminnelig kunnskap om bioenergi og at deltakeren har tilgang til PC. Kurset går over fem samlinger å to dager, fra senhøst 2011 til april 2012. Kurset vil i hovedsak bli avholdt hos Norges Vel på Hellerud gård like utenfor Oslo, i tillegg til en dag hos Energigården på Hadeland og en dag hos Hvam VGS. Deltakerne er ansvarlige for egen overnatting.

Egenandelen for kursdeltakelse og oppfølging mellom samlingene er 8000 kr. Dersom det er flere deltakere fra samme biovarmeprosjekt, reduseres egenandelen til 6000 kr per deltaker. Kurset er støttet av Kompetanseutviklingsprogrammet i landbruket (KIL).

Spørsmål og påmelding: Johan Ellingsen johan.ellingsen@norgesvel.no eller på mobil: 90 92 15 68.

Kursprogram:

Samling 1 - går over to dager (06. og 07.12.2011):

Grunnlaget for en vellykket forretningsplan

Presentasjon og konkretisering av egne prosjekter

Kurssted: Norges Vel, Skjetten

Samling 2 - går over to dager:

Dag 1:

Biobrenselanlegg: Teknologi og drift.

Befaring flisproduksjon og biobrenselanlegg

Kurssted: Energigården, Brandbu

Dag 2:

Gårdens ressurser, klima og energianalyse

Beregning varmebehov

Markedsforhold/ analyse av kritiske suksesskriterier

Kurssted og overnatting: Hvam VGS, Nes

Samling 3 - går over to dager:

Lønnsomhetskalkyler/økonomi

Juss og avtaleverk

Organisering av verdikjeden

Orientering om søknader til Bioenergiprogrammet, Innovasjon Norge

Arbeid med forretningsplan

Kurssted: Norges Vel, Skjetten

Samling 4 - går over to dager:

Dag 1:

Deltakerne gir sin første presentasjon av forretningsplan

Videre arbeid med forretningsplan

Dag 2:

Presentasjon av forretningsplan for eksterne energiaktører

Kurssted: Norges Vel, Skjetten

Samling 5 - en dag:

Intern presentasjon av endelig forretningsplan

Videre prosess for deltakernes prosjekter

Befaring til bioenergianlegg

Kurssted: Norges Vel, Skjetten

Det vil være hjemmearbeid og oppfølging mellom hver samling. Etter samling 2 legges det opp til at de som ønsker det søker Innovasjon Norge om støtte til forstudie.